УДК 330.322 (477)
Губенко Д.С.,Кригульська Т.Б.
[1]студ. гр. МТЕ-512 НУ «Запорізька політехніка»
[2]канд. іст. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

ІННОВАЦІЇ В ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Україна наразі переживає третій рік повномасштабної агресії рф. Незважаючи на виснаженість та значні втрати, країна залишається незламною. Війна змушує українців адаптуватися, коригувати та змінювати плани. Але вони завжди неодмінно пов'язуються з оновленням, із впровадженням інновацій.

Воєнні дії негативно вплинули на інноваційне середовище країни. Це відбулося через зниження рівня інвестицій, зростання ризиків для бізнесу, скорочення внутрішнього попиту та зменшення кількості інноваційних проєктів, а також зменшення доступності їх фінансування. У глобальному рейтингу інновацій за даними Global Innovation Index Україна в 2023 році посіла 55 місце [1].

У сучасних умовах інновації є рушійною силою відновлення економіки. Закордонний досвід підтверджує позитивний вплив інноваційного складника на підвищення конкурентоспроможності країни, тоді як їх відсутність здатна призвести до втрати конкурентних позицій. За даними рейтингу глобального індексу конкурентоспроможності (Global Competitiveness Index), який складається Всесвітнім економічним форумом, Україна вже протягом останніх 10 років посідає низькі позиції серед понад 140 країн світу. У 2010 році Україна посідала 89-те місце поруч з Албанією та Гамбією, але до 2013 року трохи

поліпшила свої позиції, досягнувши 73-го місця, а в 2017 році посіла 60-те місце. У 2021 році Україна піднялася до 54-го місця [3]. Аналіз складників Global Competitiveness Index показує, що високі конкурентні позиції країни залежать від рівня розвитку інноваційної діяльності та зовнішньоекономічної політики держави.

Низька конкурентоспроможність української економіки зумовлюється, на наш погляд, здебільшого недостатньою розвиненістю високотехнологічних підприємств, здатних виробляти якісні продукти з високим рівнем інновацій та змінити структуру експорту з сировинного на високотехнологічний, підвищивши конкурентоспроможність країни на світовому ринку. Лише 14,9% українських промислових підприємств впроваджували інновації в 2020 році. У цей же час, наприклад, у Канаді інноваційна активність промислових підприємств складала 79,29%, у Данії – 47,57%, в Японії – 37,72% [2]. У нашій країні за даними Державної служби статистики України відбулося зменшення показника інноваційної активності з 0,75 % у 2010 році до 0,41% у 2020 році [2].

Фінансування наукових досліджень і науково-технічних розробок, ініційоване у довоєнний період , не повинне припинятися. Незважаючи на продовження воєнних дій, уряд країни вже працює над програмами, спрямованими на зміцнення інноваційного середовища та підвищення конкурентоспроможності економіки.

Можна стверджувати, що інноваційний розвиток України ускладнюється не тільки тотальними руйнуваннями та розрухою, але й значним фізичним і моральним зносом виробничого потенціалу більшості промислових підприємств. що уповільнює впровадження нових технологічних процесів та виробництво високоякісних продуктів, а також зумовлює недостатнє фінансування інноваційного сектору економіки.

Отже, враховуючи поточний рівень інноваційного розвитку України, можна зазначити значне відставання країни від європейських та інших розвинених держав світу . Для подолання цього відставання необхідно збільшити фінансування досліджень і розробок, а також здійснити ефективні структурні зміни на інноваційних засадах.

Активізація інноваційної політики в Україні може виявитися важливим чинником для відновлення економіки та економічного зростання після війни. Заохочуючи інновації та розвиток науково-технічного потенціалу країни, можна сприяти підвищенню конкурентоспроможності економіки, розширенню виробництва високоякісної продукції, залученню інвестицій та створенню нових економічних умов.

Інновації можуть сприяти успішним відбудовним процесам в українській економіці та переходу від експорту сировини до виробництва високотех-

нологічних товарів, що має значний потенціал для збільшення доходів країни та підтримки сталого економічного зростання у повоєнний період.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Global Innovation Index 2023. URL: https: //www. wipo. int/edocs/pubdocs/en/wipo-pub-2000-2023/ua.pdf

2. Державна служба статистики України. (2021–2023). URL: https://www.ukrstat.gov.ua/

3. World Economic Forum. URL: https://www.weforum.org/publications/